

DECLARAȚIA ecologiștilor din Parteneriatul Estic

Dlui Ambasador UE în Republica Moldova, Peter Mihalko
Parlamentului Republicii Moldova
Guvernului Republicii Moldova
Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului

Republica Moldova riscă să piardă rezervele de apă potabilă și solul

Organizațiile membre ale Grupului de Lucru „Mediu, schimbările climatice și securitatea energetică” a Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic și organizațiile societății civile din domeniul protecției mediului atenționează opinia publică asupra reluării presiunilor de către Igor Dodon, Președintele Republicii Moldova, și grupurile de interese din domeniul agriculturii, privind modificarea cadrului normativ în scopul folosirii rezervelor strategice de apă potabilă din subteran pentru irigare. Șeful statului neglijează prevederile cadrului normativ și opinia instituțiilor științifice și, în urma declarațiilor sale iresponsabile și populiste în fața fermierilor, forțează Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului să dea avize pozitive la o aventură care pune în pericol securitatea ecologică a R. Moldova.

Deja de șapte ani, anumite rețele obscure și grupuri de presiune, invocând volumul redus de ape posibile de folosit pentru irigare și folosind ca pretext seceta hidrologică, fac lobby pentru modificarea prevederilor din Legea Apelor, care să le permită acces nelimitat la utilizarea apelor subterane în alte scopuri decât cele potabile. *(Actualmente, Legea Apelor nr. 272/2011 prevede expres prin art.45, al. „(1) Folosința apelor subterane cu proprietăți potabile în alte scopuri decât cel al alimentării cu apă potabilă și cu apă menajeră este interzisă.”)*

Volumul redus de ape de suprafață se datorează și faptului că râurile mici au fost transformate în canale pentru apele uzate, iar majoritatea deținătorilor de lacuri nu au Regulamente de gestionare și nu-si asumă responsabilitatea de menținere a calității/cantității apei și terenurilor fondului apelor. Precum se știe, stabilirea calității apelor de suprafață este foarte costisitoare și statul nu și-a determinat până în prezent nicio viziune politică de ansamblu pentru revitalizarea apelor de suprafață.

Calitatea proastă a apelor de suprafață și schimbările climatice cu care ne confruntăm afectează volumele resurselor de apă, iar prin legiferarea folosirii apei din subteran pentru irigare, fără un studiu complex și comprehensiv, pune în pericol direct aprovizionarea cu apă potabilă a milioane de cetățeni și atentează la securitatea națională (ecologică).

Problema calității și cantității apei potabile în Republica Moldova impune o atenție sporită acestui subiect, iar păstrarea rezervelor de apă pentru consum uman este și trebuie să fie o prioritate absolută. Mai ales că cercetările indică drept nesatisfăcătoare (nesigură) calitatea apei în Republica Moldova, iar populația din mediul rural este de circa două ori mai dezavantajată decât cea din mediul urban.

Un alt motiv al rezistenței ecologiștilor pe subiectul irigării cu apă din subteran este conținutul ridicat de săruri al acesteia. Date din 2014 arată că gradul de mineralizare depășește limita admisibilă pe întreg teritoriul R. Moldova, de la Nord la Sud, nivelul limită fiind de 0,8-1 gram per litru. De exemplu, cercetările arată că la Briceni gradul de mineralizare a apei subterane este

2,7 grame per litru, Edineț – 1,5 gr/l - 1,9 gr./l, Nisporeni – 1,6 gr./l. Astfel, în câțiva ani, terenurile irigate cu astfel de apă vor fi acoperite cu sare și nu vor mai rodi.

Conform unor studii, efectuate pe cernoziomurile irigate, pe teritoriul R. Moldova practic nu există terenuri agricole, care nu sunt afectate de procesele negative (inclusiv, degradare ireversibilă), drept consecință a aplicării irigațiilor – dehumificarea, gleizarea, compactarea, înmlăștinirea, solonețizarea, salinizarea ș.a.

De asemenea, până la ora actuală nu există informații concrete în ceea ce privește calitatea și volumul depozitelor de apă subterană din republică și nicio viziune științifică sau de politică de mediu cum ar trebui ele folosite în beneficiul tuturor cetățenilor și a solurilor.

De aceea, subsemnații, consideră o crimă la nivel național și regional asupra mediului, ecosistemelor naturale, sănătății populației și securității ecologice, „legiferarea” accesului la resursele strategice de apă potabilă a unor milionari hrăpăreți, pe care îi interesează profitul privat și nu binele public. Inevitabil, irigarea cu apele subterane va genera degradarea solurilor și va lipsi localitățile din republică de apă potabilă, ceea ce va duce la o catastrofă umană.

Solicităm:

- cercetarea rezervelor de apă subterană a R. Moldova și elaborarea unui studiu științific complex care ar garanta, pe termen mediu și lung, securitatea ecologică a R. Moldova;
- declararea moratorului pe subiectul irigării cu apă din subteran până la finalizarea studiului științific complex;
- conservarea și utilizarea rezervelor strategice de apă din subteran doar în scopuri potabile;
- reabilitarea ecologică a râurilor mici și a bazinelor acvatice și utilizarea apelor de suprafață în scopuri de irigare;
- susținerea bunelor practici agricole și a agricultorilor care aplică măsuri durabile de cultivare (soiuri rezistente la climă, înființarea bazinelor de captare a apei de ploaie etc.).

Semnături:

- **Membri ai Grupului de Lucru „Mediu, schimbările climatice și securitatea energetică” a Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic:**

1. Mișcarea Ecologistă din Moldova
2. A.O. EcoContact
3. Centrul Național de Mediu
4. Asociația Internațională a Păstrătorilor Râului Eco-TIRAS
5. AO BIOS
6. Asociația Femeilor pentru Protecția Mediului și Dezvoltarea Durabilă
7. Alianța pentru Eficiență Energetică și Regenerabile
8. Centrul Regional de Mediu Moldova
9. AO „Terra-1530”
10. Centrul Republican „Gutta-Club”
11. AO „Caroma Nord”
12. Centrul de Consultanță Ecologică Cahul
13. Mișcarea Ecologistă Ștefan Vodă
14. AO „Eco-Sor”
15. Automobil Club din Moldova

- **ONG din domeniul protecției mediului și social:**

EASTERN PARTNERSHIP

Civil Society Forum

16. Asociația Calitatea Mediului
17. AO ADR „Habitat”
18. Societatea Pentru Protecția Păsărilor și a Naturii
19. Mișcarea Ecologistă Urbană
20. Asociația de Informare și Educație Ecologică „ECOSFERA”
21. Asociația Obștească „Concordia”
22. Asociația Jurnaliștilor de Mediu și Turism Ecologic
23. Asociația de Dezvoltare a Turismului în Moldova
24. Asociația Inginerilor de Instalații din Republica Moldova
25. Asociația Obștească „Media Grup Meridian”
26. Asociația Obștească „Asociația Psihologilor Tighina”
27. AO „Oamenii pentru Oameni”
28. AO „Pro-Viitor”
29. Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”
30. AO Agenția de Democrație Locală din Moldova „LDA Moldova”